

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Maximi Tyrii Dissertationes

Maximus <Tyrius>

Lipsiae, 1775

XXXIV. 18. Quomodo quis sine dolore esse possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51022)

πρὸς τὰ καλὰ πάντα ^p συσσεφομένη τοῖς χρόνοις, καὶ
 συνδέουσα ταῖς ἡλικίαις· ἐπὶ δὲ τέτοις προσελθεῖν δεῖ
 τέχνην, ἐπισφραγιζομένην βεβαιότητι τὰ παθῶν μέ-
 τρα. Οὕτω γίγνεται εὐδαίμων ψυχὴ, καὶ βίος ὑγιής,
 καὶ δόξα ὄρεθαι, ὑπὸ ἀρμονίας καὶ κρᾶσεως συντατρί-
 μεναι. Ταῦτα νομοθετεῖ Θεός, ταῦτα ἀποφάνει ἀν-
 ὄρα ἀγαθόν· ἀγωγή παθῶν ὑπὸ τῆς λόγῃ ^q, καὶ πει-
 θαρχία πρὸς ἐπισήμην ἐκείσιος· μοχθηρία δὲ χεῖμα
 ἀκείσιον ^r, ὑφ' ἡδονῆς ἐλκόμενον.

suā penitus se discit conuertere, vnaque cum aetate gradum
 ad ea promouet; postremo his et artem accedere oportet, quae
 certum affectibus statuatur figaturque modum. Hoc modo felicitatem
 animus, sanitate consequitur vita; hinc opiniones profici-
 sciuntur rectae, quae ex harmonia quadam aptaque inter se
 consistunt mixtione. Haec sunt, quae lege deus sancit, haec
 virum perficiunt bonum; ut obsequantur affectus rationi, ut
 non inuitae pareant scientiae: improbitas vero inuitis nobis
 fit, ut quae a voluptate protrahatur.

ΛΟΓΟΣ ΛΔ΄.

Πῶς ἂν τις ἄλυπος εἴη.

Πῶς ἂν τις ἀλυπίαν τῇ ψυχῇ περιποιήσαιο; ἢ δεῖ
 κἀνταῦθα ἰατρῆς, καθάπερ ἐν ταῖς τῆς σώματος οὐ-

DISSERT. XXXIV. vulgo XVIII.

Quomodo quis sine dolore esse possit.

Velim scire, qua potissimum ratione a dolore vindicari possit
 animus: num, et hic, quemadmodum in corporis doloribus
 fieri

^p φίλι τῇ ψυχῇ [ἐγγίγνεται,
 πρὸς τὰ καλὰ πάντα] Vulgo [γι-
 γνεται] πρὸς τὰ [ἴδια] καλὰ πάντα.
 Sed ἴδια non agnoscit Reg. nec
 habet Harleian. a prima manu.
 Ἐγγίγνεται vero, non γίγνεται,
 legitur in utroque Ms.

^q ἀγωγή παθῶν ὑπὸ τῆς λόγῃ,
 Sic Reg. eamque lectionem
 merito probat Heinsius. Vul-
 go ἀγωγόν.

^r μοχθηρία δὲ [χεῖμα] ἀκεί-
 σιον,] Vulgo πρᾶγμα ἀκείσιον. Co-
 dices autem vocabulum, quod
 reprae-

ναις, καὶ πρὸς τῶν ἰατρῶν Φαρμάκων τινῶν, καὶ διαίτης
κεκραμένης πρὸς ὑγίειαν καλῶς; Τίς ἔν ἡμῖν γένοιτο
ψυχῆς ἰατρός^a, καὶ ποῖα τὰ Φάρμακα, καὶ ποῖος τῆς
διαίτης αὐτῆς τρόπος^b; Ἐγὼ μὲν ὑπὸ Φιλίας πρὸς τὰ
ἀρχαῖα πάντα ἔδιδαι τὰς τέχνας, πείβομαι δὲ τοῖς
ποιηταῖς, ὅτι ἦν ἐν Πηλῷ ἀνὴρ ἰατρικός· Χείρωνα αὐ-
τὸν καλῶσιν, ἢ δὲ τέχνη Χείρωνι ἦν τείνεσα ἐφ' ἐκάτερα.
Καὶ γὰρ τὸ σῶμα ἐξεπόνει τῶν προσιόντων αὐτῷ εἰς τὸ
ἀκρότατον τῆς ὑγιεινῆς θήρας, καὶ ὄρειβασίαις, καὶ δρό-
μοις, καὶ εὐναῖς ἐπὶ σιβάδων, καὶ σιτίοις ἐξ ἄγρας,
καὶ πόμασιν ἐκ ναμάτων· καὶ τὴν ψυχὴν ἐπεμελεῖτο μη-
δὲν ἀπολείπεσθαι τῶν σωμάτων, εὐκνησία λογισμῶν,
καὶ τῶν ἀνδρώδει τῶν παθημάτων· καὶ διὰ τῆτο ἄρα ἰα-

fieri videmus, medico sit opus; neque medico tantum, sed et
remediis, et accurate ad sanitatem temperata victus ratione.
Quis igitur erit potissimum hic animae nostrae medicus, quae
remedia, quae victus ratio? Ego tantum antiquitati tribuo, ut
has artes non diuidam, sed potius poetis credam. Volunt illi,
Pelio in monte vixisse hominem, cui Chiron nomen fuerit;
Chironi huic artem fuisse, quae utrumque ageret. Quoscumque
enim in disciplinam suam receperat, omni laborum genere,
venationibus, montanis itineribus, cursibus, humi decumbendo,
cibus ferinis, fluuiali potu ad summam perducebat sanitatem:
rursus hoc agebat, ne vlla in parte corpori cederet anima, neque
minus celeriter mentis aciem intenderet, neque minus fortiter
affectibus resisteret: neque alia est causa, cur duo nomina

repraesentamus, exhibent. De
re ipsa consulas licet Alcinoium
de Doctr. Platon. cap. XXX.
Nimirum philosophi statuunt,
ἀγνοίας εἶναι τὰς κακίας, adeoque
ἀπεσίως. Vide Aristotelem Ni-
com. III. I. Arrianum Epictet.
I. 26. et Senecam de Ira I. 14.
de Constant. Sapientis cap. IX.

Sectio 4.

a τίς ἔν ἡμῖν γένοιτο ψυχῆς ἰα-
τρός,] Puto ἂν deesse: τίς ἂν ἔν

γένοιτο. Sic DiG. VI, 6. τίς ἂν
ἔν παρασκευῇ γένοιτο ἄνδρι etc.
XXVIII, 6. τίς ἂν ἔν γένοιτο ψυ-
χαῖς εὐωχία etc. IV, 6. τίς ἂν ἔν
γένοιτο ἀπιστότερον εὐδαιμονίας ἐλευ-
μένης; M.

b καὶ [ποῖος] τῆς διαίτης [αὐ-
τῆς] τρόπος;] Uterque codex
καὶ [πρὸ] τῆς διαίτης [αὐτῆς] τρό-
πος; Forlan καὶ [πρὸς] τῆς διαί-
της [αὐτῆς] δὲ τρόπος; Et prae-
terea, victus item quae ratio?

τριώτατος τε καὶ δικαιοτάτος ὁ μὲν ἔδοξεν εἶναι ὁ αὐ-
 τὸς, δύο ὀνόματα τέχνη μιᾷ ἐπιφημισάντων τῶν ποιη-
 τῶν. Εἰ δὲ ἐν τῷ παρόντι διέτησέ γε πρὸς ἑαυτὴν ἢ
 τέχνη, μήπω σοι τῆτο θαυμαστὸν φανῆ, πρὶν ἂν μοι
 δείξῃς καὶ τὴν τέχνην μίαν τε εἶσαν καὶ ἠεροισμένην
 ἀλλ' ἢ διαλαχῆσαν τῆ σώματος τὰ χωρία, ἄλλην ἄλ-
 λοτι, τὴν μὲν ὀφθαλμοῦς, τὴν δὲ νῶτα, τὴν δὲ ἄλλο

yni arti poëtae tribuerent, et quod medicus optimus, et quod
 idem esset iustissimus. Quod si hoc tempore distingui ars coe-
 perit, noli id mirari, priusquam mihi ostenderis, hanc ipsam
 medicinae artem vnam esse ac coniunctam; ac non potius aliam
 eius partem aliis in corporis partibus occupari, quarum
 haec oculos curat, illa tergum, alia vero aliud; vt me-
 tuendum

^c ἰατρικώτατος τε καὶ δικαιοτά-
 τος] Chiron non exercitiis tan-
 tum corporeis discipulos suos
 fanos praestitit, sed egregius
 fuit medicus. Hinc herba-
 rum bene multarum virtutes,
 ipsamque herbariam et medi-
 camentariam, inuenisse tradi-
 tur. Quin et vlcus *δυσιατώτα-
 τον* Chironium vocatur, quod
 opem peritissimi medici, qualis
 Chiron putabatur, exigat. Vi-
 de Plinium H. N. lib. VII. §. 57.
 lib. XXV. §. 13, 14, 16. ac Eu-
 stathium in Iliad. Δ'. p. 353.
 vt et Schottum ad Zenobii
 Cent. VI. 46. Eius autem iu-
 stitiam celebrat Homerus Iliad.
 Δ'. 831. vbi, facta Achillis
 mentione, subiicit:

Ὀν Χείρων ἐδίδαξε δικαιοτάτος
 Κενταύρων.

Apollonii quidem scholiast. ad
 lib. I. 558. ὑπὸ Χείρωνος τὸν Ἀχιλ-
 λέα τραφῆναι negat Homerum
 dixisse. Sed fallitur, vt ex hoc

loco patet; quod obiter notan-
 dum censui. De Chironis au-
 tem iustitia nonnihil habet
 Pindari scholiastes ad Pyth.
 IV. 180.

^d [διέτησέ γε] πρὸς ἑαυτὴν]
 Reg. *διεσησιαντε*, quod corru-
 ptum. Harl. [*διεσασιασμ*] πρὸς
 ἑαυτὴν. Et hoc fortasse verum.

Ibid. *διέτησέ γε πρὸς ἑαυτὴν ἢ
 τέχνη,*] Regius *διεσησιαντε πρὸς ἑαυ-
 τὴν*. Scribo: *διέτησεν αὐτὴ πρὸς ἑαυ-
 τὴν ἢ τέχνη*. Harleianus *διεσασι-
 ασμ*: non male. Diff. XXXII, 2.
 vtrumque habes: ὑπὲρ ἢ *διέτησεν
 καὶ διεσασιασμ τὸ Ἑλληνικόν*. M.
^e τὴν μὲν ὀφθαλμοῦς, τὴν δὲ νῶτα,]
 Legendum, *ῶτα, aures, quarum
 usum proximum a luminibus na-
 tura nobis dedit*, vt ait Cellus

VI, 7. Ideo Naturae ordinem
 secutus idem scriptor suauissi-
 mus, primum *oculorum* morbos
 et remedia, deinde *aurium* pro-
 sequitur. Vtrum vero species
 fuerit Medicinae antiquae, quae
dorsum

τι μόριον, καὶ κινδυνεύσαν, κατασμηκρυνομένην ἐκά-
στοτε εἰς λεπτὰ καὶ ἀγεννή μόρια, ἀΦανισθῆναι παντά-
πασι καθάπερ τὴν Μακεδόνων Φασὶν ἀρχὴν ἐμπροσθ-
σαν εἰς ἄνδρας πολλὰς, ἐκ ἀξιωμένους βασιλείας ὅλης,
μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον.

β. Τί δὴ ἐν ὁ Χείρων ἦλθεν ἡμῖν δεῦρο ἐπὶ τὸν λό-
γον; Φέρε, ἴδω μετὰ σὲ, εἰ μὴ ἐν δέοντι. Εἶπερ γάρ
μοι καλεῖς τι ὀδύνην σώματος, (καλεῖς μέντοι) αὐτὴ τοί-
νου εἰ μὲν ἐξ ἴσθ τὸ σῶμα ὑποδύσαιτ' ἄν, καὶ ἀνακρα-
θεῖσα ἐπιεικῶς ὄλω διατάραξεν αὐτῆ τὴν κατὰ Φύσιν
ἁσίαν, καθάπερ σίδηρον πῦρ, αὐτὸ τῆτο, ὃ καλεῖται
πῦρ β. ὑποκοριζόμενοι δ' οἱ ἰατρικοὶ μετέβαλον τῆνομα,
ὡς ἔλαττον ἡμῖν τὸ δεινὸν Φανόμενον, εἰ πυρετός καλοῖ-

tuendum fit, ne in minutas toties ignobilesque diuisa partes
nihil omnino tandem futura sit: non aliter, quam regnum
Macedonicum post Alexandrum legimus ad plures deuolutum
esse, quorum nemo toto imperio dignus habebatur.

2. Sed qua de causa Chironis paulo ante mentionem feci-
mus? Age, videamus simul, num praeter rem. Primum velim
scire, quod te confessurum non dubito, an aliquem corporis
dolorem existimes. Hic igitur duplex est. Interdum enim simul
vnoque impetu corpus totum subit, corpori toti aequaliter se
miscet, naturalem eius turbat constitutionem, non aliter, quam
ignis, quem proprie ignem dicimus, ferrum mutat: hunc ignem
Graecorum medici, ut minus malum esse videatur, nomine dimi-
nutiusq

dorsum prouinciam habuerit,
dicant Medicorum filii. opinor
non fuisse. M.

f ἐκ ἀξιωμένους] Potius ἐκ ἡξιο-
μένους, utpote de re praeterita:
qui non habebantur digni: ut
ἐμπροσθσαν dixit, non ἐμπίπτε-
σαν. M.

Sectio β.

g αὐτὸ τῆτο, [ὃ καλεῖται] πῦρ.
Forfan αὐτὸ τῆτο [ἐκαλεῖται] πῦρ.
Tum vero locus sic vertendus:

Hic, si corpus vno quidem im-
petu subierit, totique se miscens
aequaliter, eius naturalem con-
stitutionem turbauerit, ut ignis
ferrum, proprie vocabatur ignis.
Medici vero, diminutius lo-
quentes, nomen mutarunt; quasi
minus nobis malum videretur,
si non πῦρ appellaretur, sed πυ-
ρετός. Vide Ioannem Chryso-
stomum de Sacerdot. lib. I.

P. 32.

Ibid.

το, ἀλλὰ μὴ πῦρ. Ἐτερον δ' αὖ ἐστὶν ὀδύνης γένος, ἐπειδὴν μόριον μὲν ἢ ἢ τὸ τὴν αἰτίαν ἔχον καὶ τὴν πηγὴν τῆς νοσήματος, ὀρμηθὲν δὲ ἐντεῦθεν τὸ δεινὸν συνελευσθητε καὶ συνεπισπάσθηται τῇ ὀδύνῃ καὶ τὸ ἄλλο σῶμα πᾶν καὶ ἐστὶν ἕτω δὴ τις ὀξύτατος ὁ τῆς ἀλγείν δρόμος ἐπὶ τὸ ὑγιαῖνον ἀπὸ τῆς κάμνοντος, ὡς μάθοις ἀν τῷ προσπλάισματι ἀκρῶ τῷ ποδί· ἐκ γὰρ ὀνύχων, Φασί, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τὸ ἀλγεινὸν ἐν ἀναρεῖ θεῖ. Τῆτο δὲ οἶσι γίνεσθαι ἀν, εἰ μὴ ἐτύγχανεν ἡ ψυχὴ διεληφθεῖα τὸ σῶμα πᾶν πάντοθεν, καὶ ἀνακεκραμμένη αὐτῷ, καθάπερ τὸ Φῶς τῷ ἀέρι; Ἡ μᾶλλον ἕτωσὶ λέγωμεν Καθάπερ αἱ τῶν θυμιαμάτων ὀδμαὶ καὶ τοῖς πόρρω ἔστι προσέβαλον, ἀνακεράσασα τὸν διὰ μέσῃ ἀέρα τῇ εὐδία· ἢ καθάπερ τὰ χρώματα ἐν ὀφθαλμοῖς πόρρωθεν ἕρχεται ὡς ἐπιγράψαντα καὶ ταῦτα τὸν ἀέρα τῇ αὐτῶν φύσει· ταύτῃ νόμιζε καὶ τὴν ψυχὴν πανταχῶς διεληλυ-

nutio πυρετόν, non πῦρ dixerunt. Rursus alia doloris huius species est, quoties una pars corporis fons totius morbi est et causa; ita ut malum ex hac parte se diffundat, totumque corpus in consensum trahat simul et abripiat, ita ut doloris huius fiat particeps: id quoties accidit, celerrime ab aegra parte ad integram solet transitus fieri; quod apparet, si extremam pedis partem offendas: momento enim temporis, ab unguibus, ut vulgo dicitur, ad caput usque dolor diffunditur. Putasne hoc futurum, nisi corpus undique complexa esset anima; nisi toti corpori, non aliter, quam lux aeri, permixta esset anima? Alio potius exemplo utamur: Sicut in suffitibus fieri solet, ut eorum odor fragrantiae suae suavitatem medio interfusus aeri ad eos, qui longissime absunt, diffundatur; aut ut colores, priusquam ad oculorum eminus perveniunt aciem, interiectum pingere videntur aerem: ita existima, passim penetrare animam, nec

Ibid. αὐτὸ τῆτο, ὃ καλεῖμεν ἐκαλεῖμεν ἀν, vocassemus. M. πῦρ.] Forte, αὐτὸ τῆτο καλοῖμεν ἢ μόριον μὲν ἢ] Forte, μόριον πῦρ vocaremus, vel, vocare possemus. Cl. Editor, αὐτὸ τῆτο ἐκαλεῖμεν πῦρ· si recte capio, voluit ἐν ἢ, una pars sit: cui mox opponitur τὸ ἄλλο σῶμα πᾶν. Sed non opus est. M.

ἰ Τρίχας

θέσαι, καὶ μηδὲν εἶναι ἄψυχον σώματος μέρος. Τρίχας δὲ καὶ ὄνυχας ἐξαίρω λόγῳⁱ, καὶ γὰρ τῶν δένδρων τὰ φύλλα^k καὶ γὰρ ταῦτά ἐσιν, ὅσα ἐν Φυτοῖς τὰ ἀνασθητότατα. Οὕτω δὲ πρὸς τὸ σῶμα ἢ ψυχὴ ἔχουσα, ἀνακέραται αὐτῆ ταῖς λύπαις καὶ ταῖς ἡδοναῖς. Καὶ τὸ ἀλγεῖν ἐσιν αἰτία μὲν σώματος, ψυχῆς δὲ πάθος. Μία μὲν δὲ αὕτη χορηγία^l ὀδύνης τῷ ἀνθρώπῳ. Δευτέρα δὲ ἡδε, ἔμπαλι αὐθις αὐτῆ πρὸς τὴν προτέραν ἔχουσα: ἀπὸ γὰρ τῆς ψυχῆς αὕτη ἔρχεται, καὶ τελευτᾷ ἐπὶ τὸ σῶμα^m. Ψυχῆς γὰρ καμύσης λύπη, συγκάμνει τὸ σῶμα καὶ ὑποτίκεται τῆτο μὲν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπολείβον δάκρυα, τῆτο δὲ πᾶν ὠχραίνόμενον καὶ ἰσχυραίνόμενον ὅποια αἰ ἐξ ἐρώτων λύπαι ἀπεργάζον-

nec ullam immunem illius esse corporis partem. Capillos tantum excipe et unguis, quorum alia est ratio; quae non aliter se habent, quam in arboribus frondes; nam eiusmodi minimo in plantis sensu sunt praedita. Eo modo cum ad corpus se habeat anima, non est mirum, si doloribus quoque eius imbuatur et voluptatibus. Dolor tormentum est corporis, affectio animae. Haec igitur prima est origo doloris in homine. Secunda, quae directe cum superiore pugnat, quae ab anima incipit, definit in corpus. Quoties igitur tristatur anima, afficitur cum ea corpus et tabescit. Hoc est, quod lacrymas ex oculis dimittit, hoc est, quod pallere solet, quod attenuari: sicut in iis fieri videmus,

i Τρίχας δὲ καὶ ὄνυχας [ἐξαίρω] λόγῳ,] Vulgo τρίχας δὲ καὶ ὄνυχας [ἐξ ἑτέρου] λόγῳ. Nullo, certe parum commodo sensu. Nos igitur eximiam recepimus emendationem, quam subministravit Harl. a secunda manu. Ibid. ἐξ ἑτέρου λόγῳ] Codices, ἐξαίρω λόγῳ: optime. Plato *de Rep.* VI. Θεῖον μέντοι, κατὰ τὴν παροιμίαν, ἐξαίρω λόγῳ. Noster *X*, 4. Ἐπίκουρον δὲ ἐξελεῖ λόγῳ. M. k [καὶ γὰρ] τῶν δένδρων τὰ φύλλα.] Sic uterque codex, vul-

quos
go [ὡς καὶ] τῶν δένδρων τὰ φύλλα. Ibid. καὶ γὰρ τῶν δένδρων τὰ φύλλα καὶ γὰρ ταῦτά etc.] Mallem, κατὰπερ τῶν δένδρων etc. M. l Μία μὲν δὲ αὕτη χορηγία] Scribe δὲ pro δὲ. Mox, pro ἔρχεται optime *Dauisius* ἄρχεται. et paullo post, pro εἰδὲν ὅτιεν, Idem εἰδὲν ὅ, τι εἶ. verissime, opinor; si scribas ὕ. M.

m ἀπὸ γὰρ τῆς ψυχῆς αὕτη [ἔρχεται,] καὶ τελευτᾷ ἐπὶ τὸ σῶμα.] Magis congrue, nisi fallor, legamus αὕτη [ἄρχεται.] n εἰδὲν

ται, καὶ διὰ πενίαν τρυχώσεις, καὶ διὰ πένθη ἀκομ-
σία. Ἀποπέμπουσι δὲ τῷ σώματι ὀδύνας καὶ θυμῶν
καὶ ὄργῶν καὶ φθόνοι, καὶ τῶν τῆς ψυχῆς παρὰ μέλους
κινήματων ἕδ' ἐν ὅτιον^π.

γ'. Τί δὲ ἐν τῶν ἐπιμέμημαι^ο; Ὅτι τὸ ἀλγὺν
καὶ ἀπὸ ψυχῆς σώματι ἐπιπεμπόμενον, καὶ ἀπὸ σώμα-
τος ἐπὶ ψυχὴν παραγιόμενον, εἰκότως ἄρα δέοιτο αἰ-
καὶ ἰατρικῆς μιᾶς πρὸς ἀλυπίαν, καθὰ ὁ Εὐριπὸς κυ-
βερνητικῆς μιᾶς πρὸς εὐπλοίαν. Καὶ τῶτο μὲν ταῦτά
μοι^ρ ἔτω ἀποπεφασμένον. Τὴν δὲ ἰατρικὴν αὐτῆ,
ἣτις ἀμυνεῖται τὰ δεινὰ ἀμφοτέρωθεν ἐπιόντα, τίς ἡμῶν

quos amor excruciat, quos paupertas conficit, quos moeror
squallore inficit. Quid, quod et bilis, et ira, et invidia dolores
suos transferant ad corpus; nec ullus animi, qui non ad mem-
brum aliquod perveniat, motus est?

3. Sed quorsum haec pertinent? Ut appareat, dolorem,
sive ab anima ad corpus, sive a corpore ad animam transeat,
vna eademque medicina tollendum esse; sicut vna gubernandi
arte Euripus feliciter navigatur. Et haec quidem eo modo
putauimus probanda. Ipsam vero medicinam, quae utraque
curet, tam quae hinc, quam illinc, oriuntur mala, quis ostendet
nobis?

^π ἕδ' ἐν [ὅτιον.] Omnino re-
scripserim ἕδ' ἐν [ὅ, τι ἕ,] scilicet
ὀδύνας σώματι ἀποπέμπει. Locus
autem sic est interpretandus:
In corpore dolores efficiunt ex-
candescencia, ira, invidia, nul-
lusque non motus animi pertur-
batus. Heinsius scriptoris men-
tem cepisse non videtur.

Sectio γ'.

ο τί δὲ ἐν [τῶν] ἐπιμέμη-
μαι;] E libris editis excidit vox
penultima, quam nos vtriusque
codicis fide restituimus.

Ibid. τί δὲ ἐν ἐπιμέμημαι;] Ita
erat in priori Editione. vnde

conieceram, τί δή ποτ' ἐν τῶν
ἐπιμέμημαι; vt XIV, I. XVI, 3.
Nec longe a scopo abfui: Co-
dices enim, τί δὲ ἐν τῶν ἐπι-
μέμημαι; mendose, nisi fallor,
pro τί δή. supra sect. 2. τί δὲ ἐν
ὁ χείρων ἦλθεν etc. XXIV, 3. τί
δή μοι βέλεται ὁ Ἐπαμινώδας etc.
XXVII, 7. τί δή μοι βέλεται ἡ
περίοδος τῆ λόγῳ; XXVII, I. τί
δή ἐν ἐστὶ τὸ πλημέλημα etc. pro
vt editur ex Mff. pro δὲ. M.

ρ καὶ τῶτο μὲν ταῦτά μοι] Mal-
lem, ταῦτη, hoc modo: vt sect.
4. τῆδὲ μοι δοκῶ διατιγῆσιν τὴν
τάσιν. M.

q τῆ

λέξει; Ἐγὼ μὲν γὰρ ἀπορῶ, εἴ τινα ἐξευρήσω δεινὸν τὴν τέχνην, κατὰ τὸν Χείρωνά ἐκείνον, ἵνα μοι διπλᾶ τὰ ἀγαθὰ ἔλθῃ καὶ ἔτε πισεύω τῷ τεχνιτεύματι^q, (τὸ γὰρ ἔργον μέγα, τῆς Ὀσσης καὶ τῆς Ὀλύμπου ὑψηλότερον) ἔτε ἀπιστῶ κομιδῇ. Τί γὰρ ἐκ ἂν ἐθέλησασα ἢ πάντολμος ψυχὴ ἐπιτεχνήσαιτο;

δ'. Διὰ μέσση δὴ ἤκων πίσεως καὶ ἀπιστίας, καὶ πρὸς ἄγνοιαν τῆς εἰδένας^r, τῆδ' ἐμοὶ δοκῶ διαιτήσῃ τὴν σάσιν. Ὑποπτεύω τοὶ μίαν μὲν εἶναι τὴν τέχνην, μὴ μέντοι δυοῖν, ψυχῆς καὶ σώματος· ἀλλὰ τῇ πραγματεία τῆς κρείττονος τὴν τῆς ἑτέρας ἐλάττωσιν ἐξιωμένην. Ὑπῆλθε γὰρ με λέγοντα ὁμῶ καὶ τὸ τῆς Σωκράτους πρὸς τὸν Χαρμίδην, ἐκ αὐτὸ ἐκεῖνο, ἢ Θράκιος ἐπώδη^s, ἀλλὰ ἀντιερόφως. Ὁ μὲν γὰρ Φησι σὺν τῷ ὄλῳ ἰᾶσθαι

nobis? Quia an similem alibi Chironi inuenire possim, vehementer dubito, cuius arte vtrumque simul bonum consequar; et quamuis non omnino confidam, (opus enim ipsa Offia Olympo que maius est) non tamen penitus de arte despero. Quid enim non assequi possit, modo velit, ausa quiduis experiri anima?

4. Interim dum credo et diffido, dum ignorare et scire mihi videor, hoc modo litem dirimiam. Vnam eandemque esse artem puto, non tamen quae vtrique conueniat, et animae, et corpori; sed praestantioris partis cura curari et deterio-rem. Inter dicendum enim in mentem mihi venit illud, quod Charmidi dicebat Socrates; quamuis non ipsam illud, quod in Thracia illa, ut vocat, incantatione erat. Ille enim vna cum toto

ait

q τῷ [τεχνιτεύματι] Vulgo τεχνιτεύματι, nec ab ea ratione discedunt codices. Illi tamen male se habent: nam τεχνιτεύειν, non τεχνιτεύειν, dicas oportet. Ideo, quod est manifesto verum, recepi.

Sectio δ'.

r καὶ πρὸς ἄγνοιαν τῆς εἰδένας,] Non video, quid istud καὶ velit:

neque sensum phraseos πρὸς ἄγνοιαν hoc loco: neque quid sit ἄγνοια τῆς εἰδένας, inscientia sciendi. Suspicio tamen, voculam καὶ ante πρὸς delendam esse, ex loco Diff. X, 5. διὰ μέσση ὄντας ἐπιστήμης πρὸς ἄγνοιαν, i. e. ἐπιστήμης καὶ ἀγνοίας, quemadmodum saepe loquitur Noster. M. s ἢ Θράκιος ἐπώδη,] Respicit ad Platonis Charmidem p. 236. H.

1 20

καὶ τὸ μέρος, καὶ ἀδύνατον εἶναι σωτηρίαν παραγίνεσθαι τῷ μορίῳ, πρὶν καὶ τῷ παντὶ ἔλθῃ ὀρθῶς λέγων, καὶ γὰρ πείθομαι, ὅσα γε ἐπὶ σώματος· ἐν δὲ τῇ ψυχῆς καὶ σώματος συζυγίᾳ ἀντιτρόφως φημι ἔχειν. Ὡς γὰρ ἂν τὸ μέρος καλῶς ἔχη, ἀνάγκη τὸ πᾶν τέτω ἔχειν καλῶς, ἔχ ὁποτερονῶν τοῖν μεροῖν, θάτερον δέ· ἢ γὰρ τὸ χείρονος πρὸς τὸ κρείττον ὀμιλία ἐκ τῆς τῆς κρείττονος σωτηρίας ἀνάπτει τὸ χεῖρον. Ἡ σοι δοκεῖ ἀνθρώπος ὑγαιῶν τῇ ψυχῇ λόγον τινα ποιεῖσθαι προσπείσεως οὐδύνης, καὶ τραυμάτων, ἢ τινος ἄλλης ^u κακῆς σαμάτων ^x; ἔδαμῶς μὰ Δία. Ἐκείνην δὲ τὴν ἰατρικὴν ματευτέον καὶ βασανιτέον, καὶ ἐκείνην τὴν ὑγίαιαν ποιεῖται καὶ ἐκθηρατέον· ἢ τάχα μὲν καὶ περὶ τῆς τὸ σῶμα μαζώνη ἔψεται, εἰ δὲ μὴ, πάντως γε ἢ ὑπεροψία τῶν ἐν αὐτῷ δεινῶν.

ait sanari partem; nec fieri posse, ut conseruatio parti contingat, nisi prius contingat toti. Verum id esse non nego in corpore, at vero ubi anima coniuncta cum corpore consideratur, contra se habere puto. Bene enim se habere totum necesse est, cuius pars bene habet; non utralibet, sed praestantior: in societate enim deterioris cum meliori ex conseruatione melioris dependet deterius. Nisi putes, hominem, cui bene constituta sit anima, dolorem aliquem, aut vulnera, aut aliud, quod corpori nocet, respicere posse. Minime per Iouem. Haec igitur quaerenda medicina est, haec exploranda; ea comparanda, ea perquirenda est sanitas: aut enim statim corporis sequitur sanitas; aut si non, certe malorum, quibus corpus affligitur, integer contemptus.

^z ἐν δὲ τῇ ψυχῆς καὶ σώματος συζυγίᾳ] Vulgo ἐν δὲ τῇ [τῆς] ψυχῆς etc. Nos auctoritati codicum paruimus.

^u οὐδύνης, καὶ τραυμάτων, ἢ τινος ἄλλης] Lego et distingo: οὐδύνης ἐκ (vel ἢ) τραυμάτων, ἢ τινος ἄλλης etc. doloris vel ex vulneribus, vel ex alia quavis calamitate, quae corporibus huma-

DISSERT.
nis accidere solet: non doloris et vulnere. Exemplum Rei paene incredibile vide apud Plutarch. in Philopocem. p. 359. B. ποιεῖσθαι vero est Futuri secundi; lingua ita postulante. M.

^x κακῆς [σαμάτων;] Sic vterque codex, non σώματος, ut vulgo.

Scilicet